

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Warszawa, 21 października 2019 r.

DKO-WOK.053.5.2019.JG

Pan
Marcin Stiburski

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z dnia 13 października br. dotyczącą sposobu przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do szkół ponadpodstawowych, informuję.

Przyjęte rozwiązania systemowe zapewniają każdemu uczniowi (bez wyjątku) bezpłatną realizację obowiązku nauki w szkole, znajdującej się w sieci szkół publicznych.¹

Zasadniczym warunkiem przyjęcia absolwenta szkoły podstawowej do szkoły ponadpodstawowej jest posiadanie przez kandydata świadectwa ukończenia szkoły podstawowej, a w przypadku kandydatów do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe także posiadanie zaświadczenia lekarskiego zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu.

Jeżeli kandydatów spełniających ww. wymóg jest więcej niż wolnych miejsc w szkole dyrektor szkoły przeprowadza, uwzględniając ustawowe kryteria, postępowanie rekrutacyjne.

Na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego brane są pod uwagę łącznie następujące kryteria²:

- 1) wyniki egzaminu ósmoklasisty;
- 2) wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej oceny z języka polskiego i matematyki oraz z dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustalonych przez dyrektora danej szkoły jako brane pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do danego oddziału tej szkoły;
- 3) świadectwo ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem;
- 4) szczególne osiągnięcia wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej.

¹ art. 39 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.)

² art. 134 ww. ustawy Prawo oświatowe

Szczegółowy sposób przeliczania na punkty poszczególnych kryteriów w postępowaniu rekrutacyjnym i postępowaniu uzupełniającym do szkół ponadpodstawowych określono w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół i placówek (Dz. U. z 2017 poz. 610).

Sposób punktowania poszczególnych kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do szkół ponadpodstawowych zakłada, że liczba punktów możliwych do uzyskania za wyniki egzaminu ósmoklasisty powinna być równa liczbie punktów możliwych do uzyskania za oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz za osiągnięcia ucznia.

Celem zrównoważenia punktacji w tych dwóch grupach składowych jest uśrednienie wyników i osiągnięć ucznia w szkole podstawowej oraz wyników egzaminu zewnętrznego, który weryfikuje umiejętności ucznia w porównaniu z całą populacją uczniów kończących ten etap edukacyjny.

Mając na uwadze powyższe, średnia wszystkich ocen będąca czynnikiem klasyfikującym jest wszechstronną oceną danego ucznia skorygowaną przez jego wyniki z egzaminu zewnętrznego.

Zasady oceniania uczniów regulują przepisy *ustawy o systemie oświaty*³ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2017 r.⁴

Zgodnie z przepisami *ustawy o systemie oświaty* uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje m.in. oceny bieżące⁵. Natomiast ocenianie osiągnięć edukacyjnych odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego. Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły⁶. Jest on zatem obowiązujący dla wszystkich uczestników procesu dydaktycznego w danej szkole.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego⁷ i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę⁸.

Sprawnej komunikacji pomiędzy nauczycielem, uczniem i rodzicem ma pomagać właśnie ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych. Służy ono

³ Ustawa z dnia 7 września 1999 r. o systemie oświaty (j.t. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.) – dalej: *ustawa o systemie oświaty*.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 1534) – dalej: *rozporządzenie o ocenianiu*.

⁵ Art. 44e ust.1 pkt 1 ww. *ustawy o systemie oświaty*.

⁶ Zgodnie z art. 44b ust. 10 ww. *ustawy o systemie oświaty*.

⁷ Określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977, z późn. zm.).

⁸ Zgodnie z art. 44b ust. 3 *ustawy o systemie oświaty*.

monitorowaniu pracy ucznia oraz przekazywaniu informacji zwrotnej na temat bieżących osiągnięć edukacyjnych ucznia, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, a co wymaga poprawy i w jakim zakresie⁹.

Każdy nauczyciel na początku roku szkolnego ma obowiązek poinformować uczniów oraz ich rodziców m.in. o wymaganiach edukacyjnych oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia¹⁰. Wszystkie zasady dotyczące oceniania pracy ucznia, powinny być jasno określone przez nauczyciela i przestrzegane zarówno przez tego nauczyciela, jak i przez uczniów.

Jednym z podstawowych obowiązków nauczyciela jest dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia¹¹. Zadaniem szkoły jest rozpoznanie i zaspokojenie tych potrzeb oraz zdiagnozowanie indywidualnych możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie ucznia w szkole¹². Stosownie do ww. warunków, nauczyciel jest zobowiązany do indywidualizacji procesu edukacyjnego.

W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego to dyrektor szkoły kontroluje przestrzeganie przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły¹³, a także monitoruje pracę szkoły.¹⁴ Zatem w zakresie kompetencji dyrektora szkoły pozostaje obserwowanie, analizowanie i ocena sposobu realizacji procesu edukacyjnego, w tym dostosowanie przez zatrudnionych w szkole nauczycieli wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów tej szkoły.

Szczegółowe regulacje dotyczące m.in. zakresu zadań nauczycieli (także sposobu i formy wykonywania zadań dostosowanych do wieku i potrzeb uczniów), warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego, praw i obowiązków uczniów, zgodnie z przepisami ustawy – *Prawo oświatowe*, określa statut danej szkoły¹⁵, który powinien uwzględnić zarówno:

- 1) prawa ucznia (*prawo do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestnictwa w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownych do wieku dziecka, oraz do nieskrępowanego uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym*)¹⁶,

⁹ Zgodnie z § 12 rozporządzenia o ocenianiu.

¹⁰ Zgodnie z art. 44b ust. 8 ustawy o systemie oświaty.

¹¹ Art. 44c ustawy o systemie oświaty.

¹² [§ 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach \(Dz.U. poz. 532, z późn. zm.\)](#).

¹³ Zgodnie z § 22 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. poz. 1658).

¹⁴ Zgodnie z § 24 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

¹⁵ Zgodnie z art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. poz. 996, z późn. zm.).

¹⁶ Art. 31 *Konwencji o prawach dziecka* z dnia 20 listopada 1989 r. ([Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526](#)).

- 2) prawa nauczyciela (*prawo do swobody stosowania takich metod nauczania i wychowania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne, oraz do wyboru spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego podręczników i innych pomocy naukowych*)¹⁷.

Przyjęte rozwiązania są wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 stycznia 2013 r. (sygn. sprawy K 38/12). Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, zasady postępowania rekrutacyjnego powinny być uregulowane na poziomie ustawy. W wytycznych wyroku Trybunału Konstytucyjnego wskazano na konieczność opracowania na poziomie ustawy zasad przeprowadzania rekrutacji do przedszkoli i szkół, określając sposób przeprowadzania i procedury rekrutacji do publicznych przedszkoli i szkół różnych typów oraz procedury odwoławczej od decyzji o nieprzyjęciu dziecka do wybranego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły oraz możliwości sądowej kontroli tych decyzji.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, ustawa powinna określać katalog cech kandydatów oraz ich hierarchię względem siebie, w tym wskazania grupy kandydatów o szczególnym statusie uprzywilejowania, wynikającym z Konstytucji, ze względu na sytuację osobistą lub rodzinną albo szczególne zdolności czy osiągnięcia.

Obowiązujące przepisy zarówno w ww. ustawy Prawo oświatowe i ww. ustawy o systemie oświaty wypełniają te wytyczne, gwarantując wszystkim uczestnikom postępowania rekrutacyjnego jednolite warunki i zasady rekrutacji.

Z poważaniem

Katarzyna Koszewska
Dyrektor
Departament Kształcenia Ogólnego
/ – podpisany cyfrowo/

¹⁷ Art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta nauczyciela* (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).